

9 4 3 8 3 4
DATUM 10 FEB. 1969
Bijl. I

CO 932597
2A

*gaarne daarbij
begrijpen. Hetgeen over
de bevoegdheid om te inter*

Hr. Directeur-Generaal O.O.en V./ H. BVD.

Op mijn verzoek heeft de Juridisch Adviseur zich bezig gehouden met de betekenis van artikel 24 Wet B.B.B.G. en artikel 57 O.W.N., waarop Uw onderlinge correspondentie d.d. 4 november 1968, nr.932.597 (BVD) en 28 november 1968, nr.67034 Kab.(O.O.en V.) betrekking heeft.

De terzake door uitgebrachte nota voeg ik in fotocopie hierbij; met de inhoud daarvan kan ik mij zeer wel verenigen.

Ik stel U voor thans aan de hand van de conclusies, vervat in de bijgevoegde nota, tot de opstelling van nieuwe lijsten over te gaan.

7 februari 1969.

DE SECRETARIS-GENERAAL,

fb

*De documenten zijn niet van het ver-
meigend 1968 dat was het verloop
van de zaak naar de Regiering en
andere...*

JURIDISCH ADVISEUR.

No. J69/N

Onderwerp:Betekenis van art. 24 Wet
B.B.B.G. en art. 57 O.W.N.

De Heer Secretaris-Generaal.

Over het mij voorgelegde geschilpunt tussen het Hoofd B.V.D. en de D.G.-O.O.en V. ten aanzien van de betekenis van art. 24 Wet B.B.B.G. en art. 57 O.W.N. deel ik U het volgende als mijn zienswijze mede.

De kern van het geschilpunt is de vraag of personen die ervan worden verdacht te spioneren of voorbereidingen te treffen voor sabotage al dan niet op grond van de genoemde artikelen kunnen worden geïnterneerd. Deze artikelen luiden als volgt:

art. 24 Wet B.B.B.G.: 1. Indien de omstandigheden, die tot de vaststelling van de burgerlijke uitzonderings-toestand hebben geleid, naar het oordeel van Onze Minister-President een bedreiging voor het volksbestaan inhouden, zijn Onze Minister van Binnenlandse Zaken, en, indien onverwijld ingrijpen noodzakelijk is, Onze Commissaris in de provincie bevoegd iedere persoon ten aanzien van wie gegrond vermoeden bestaat, dat hij de openbare orde in gevaar zal brengen, te doen interneren.

art. 57 O.W.N.: 1. Het militair gezag is bevoegd iedere persoon ten aanzien van wie gegrond vermoeden bestaat, dat hij de uit- of inwendige veiligheid in gevaar zal brengen, in de bewaring van Onze Minister van Justitie, of, indien en zolang dit niet mogelijk is, in militaire bewaring te stellen.

Het lijkt mij het gemakkelijkst mijn zienswijze te formuleren door de eerste nota van de B.V.D. op de voet te volgen.

Ad 1 t/m 3. Betoogd wordt dat art. 24 Wet BBBG bij amendement is gewijzigd; daarbij is o.a. in plaats van "ernstig vermoeden" opgenomen "gegrond vermoeden". Aangezien het amendement beoogde de burger meer zekerheid te bieden, mag - aldus de Nota - worden aangenomen dat de voorstellers met "gegrond vermoeden" beoogden een zwaardere eis aan de bewijsvoering te stellen dan met "ernstig vermoeden". Mede op grond van een geciteerde regeringsuitspraak volgt dan de conclusie: Het vermoeden moet dus gebaseerd zijn op "bekende feiten", m.a.w. op wat wij noemen antecedenten, en niet op gissingen, indrukken, voorgevoelens e.d.

De D.G. kan zich met deze opvatting, als ik goed zie, wel verenigen. Ik ook. Ik wil hier echter wel aan toevoegen dat het woord antecedenten misverstand kan wekken.

- Bij -

Bij "iemand's antecedenten" is men (ben ik) in dit verband geneigd te denken aan laakbare handelingen of gedragingen van de persoon in kwestie. De uitdrukking "bekende feiten" in de regeringsuitspraak is m.i. ruimer; zij laat m.i. bijvoorbeeld toe iemand te internen die veel over de vloer komt bij iemand van wie bekend is dat hij in een onbetrouwbare organisatie werkt; wanneer dat geregelde bezoek niet uit acceptabele motieven (hurophaler, verloofde van de dochter e.t.q.) verklaard kan worden.

Enddien de B.V.D. met het betoog wil aantonen dat de woorden "gegrond vermoeden" het eigenlijk onmogelijk maken personen, die wel verdacht worden van het voornemen tot spioneren of saboteren maar nog niet betrappt zijn op een begin van uitvoering, te internen - en dat lijkt mij de teneur van de Nota - dan gaat die conclusie mij tever.

Ad 4. A. Aangegeven wordt dat de doelstelling van de Wet BBBG is beperkt tot de handhaving van openbare rust en veiligheid in engere zin. De regering heeft daarbij - aldus de M.v.A. - aansluiting gezocht bij de terminologie van art.217(oud) Gem.wet en art.14(oud) Instructie C.d.K. Het gaat om het voorkomen van en optreden tegen woelingen.

De D.G. koppelt de interpretatie van het begrip "openbare orde" (o.o.) m.i. ten onrechte aan de betekenis van dat begrip in art.221 Gem.wet en art.2 Wet Vereniging en Vergadering. Hetgeen daarover in de tweede Nota-B.V.D. is opgemerkt acht ik geheel juist. Wanneer de D.G. van art.221 Gem.wet zegt: "Bij de met de openbare orde strijdige vertoning heeft de wetgever van 1851 niet gedacht aan schending van de openbare orde door wanordelijkheid op deze voor het publiek toegankelijke plaats, maar aan "La muette de Portici", waarvan de voorstelling in Brussel het publiek zodanig in geestdrift bracht dat het de Belgische opstand begon", dan is dat - als ik de bedoeling van de D.G. goed begrijp - niet geheel juist, vooral ook niet omdat de D.G. met deze zin blijkbaar wil aantonen dat "strijd met de o.o." niet slaat op wanordelijkheden maar - ruimer - op strijd met de rechtsorde. De bepaling slaat m.i. wel terdege op wanordelijkheden, zij het ook niet alleen op wanordelijkheden op de voor het publiek toegankelijke plaats maar ook op wanordelijkheden op straat ten gevolge van een op zichzelf objectief gezien niet in strijd met de o.o. zijnde toneelvoorstelling als "La muette de Portici" (vgl. Oud II, p.522 e.v.).

Aan dit voorbeeld van "La muette di Portici" mag m.i. een belangrijke conclusie voor de onderhavige kwestie worden verbonden, een conclusie die toch weet een groot eind gaat in de richting van de opvatting van de D.G.: Evenals een toneelstuk als "strijdig met de o.o." kan worden verboden indien dat toneelstuk an sich niet opruiend m.i.d. is maar wel in staat mag worden geacht in bepaalde omstandigheden de aanleiding tot wanordelijkheden te zijn (bijv. het toneelstuk van een zojuist gearresteerde auteur), kan iemand ~~als~~ als een gevaar voor de o.o. worden geïnterneerd

tijdens de BUT, ook wanneer hij niet zelf woelingen zal veroorzaken dan wel daaraan zal deelnemen - zoals de BVD-nota als vereiste stelt - maar ook indien hij er een gegrond vermoeden is dat hij anderen zal aanzetten tot herrie maken, het klimaat daartoe zal scheppen of de mogelijkheid daartoe zal gunstig maken of openen. In dit verband kan worden gewezen op een uitspraak van minister Beel bij de behandeling van het ontwerp-Wet BBBG in de Tweede Kamer:

Wat bedoelt dit wetsontwerp dan wel? Gezagshandhaving onder buitengewone omstandigheden zolang mogelijk door de daarvoor geëigende civiele organen waarvan de Regering gebruik zal kunnen maken, wanneer het tot handhaving van de openbare orde, rust en veiligheid noodzakelijk is op korte termijn maatregelen te nemen.....tot stuiting van activiteiten welke dreigen het gezag te verlammen en een geest van défaitisme te kweken, die het vertrouwen in onze landverdediging verloren doet gaan en de nodige samenwerking in internationaal verband belemmert.

B. Aan het slot van punt 4 BVD-nota wordt de conclusie getrokken dat dus bijv. iemand die met de vijand wil collaboreren na diens bezetting van het land doch er niet over denkt herrie te schoppen, niet kan worden geïnterneerd, althans niet ex art 24(1) BBBG. Daaraan wordt toegevoegd: "Dat moge dan een uitermate onbevredigende situatie zijn, het is nu eenmaal niet anders."

De eerste conclusie lijkt mij juist; zie de citaten uit V.V. en M.v.A., opgenomen in de tweede BVD-nota. Het gaat m.v. niet aan, als in art. 24 wordt gesproken over de BUT die blijkens art. 1 kan worden ingesteld bij (verwachte) stoornis van de openbare orde in de door de regering aangegeven engere zin, de term openbare orde, die verderop in art. 24 in hetzelfde zinsverband wordt gebruikt, dan opeens ruim te interpreteren. Ik acht het overigens niet onbevredigend dat niet iedereen kan worden geïnterneerd die alleen maar van plan is na afloop van de woelingen te gaan collaboreren. Anders zouden alle "nette" republikeinen die zich op grond van hun overtuiging strikt aan de rechtsorde houden en zich principiële van onlusten tegen de monarchie distancieren, toch kunnen worden geïnterneerd; de wet zou daardoor de vrijheid er een mening op na te houden ontoelaatbaar beperken.

Ad 5. De Nota-B.V.D. trekt hier m.i. ten onrechte de conclusie dat de situatie onder de werking van de OVN gelijk is aan die onder de werking van de Wet BBBG. De Nota heeft hiervoor twee argumenten:

- 1° In de M.v.T. is gezegd dat de OVN dezelfde bevoegdheden geeft aan de militaire autoriteiten als de Wet BBBG aan de organen van het binnenlands bestuur. Accoord, wel dezelfde bevoegdheden, maar niet onder dezelfde omstandigheden: in art. 24 Wet BBBG gaat het over het in gevaar brengen van de openbare orde (in engere

- zin); -

**) met de betrekking tot het al herrie maken in het koninkrijk. Dit is de bedoeling van de wet.*

zin); in art.57 OVN over het in gevaar brengen van de uit- en inwendige veiligheid. Zie verder sub 2°;

F Dat heb ik
niet geleend;
dat heeft de
Regering met haar
taakstellingen er
gemaakt!

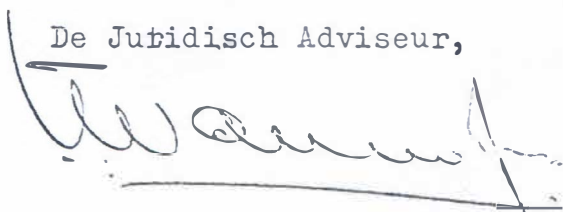
2° Er is maar één veiligheid, ergo uitwendige veiligheid =
inwendige veiligheid = openbare orde.
Deze conclusie is m.i. volkomen fout, zoals overigens
ook wel blijkt uit het in de nota ad 7.A besproken art.
8 Europees Verdrag ter bescherming van de rechten van de
mens en de fundamentele vrijheden, dat drie "veiligheden"
kent welke in de nota ook nader worden gedefiniëerd.
Voorbeeld: voorjaar 1940 werd wel de uitwendige veilig-
heid van Nederland bedreigd maar niet de openbare orde
(in engere zin).

Wat is dan onjuist?
Ik heb dat in de
lichte ont

Ad 6. Deze conclusie acht ik op grond van het bovenstaande
onjuist.

Personen "die er op uit zijn aan te zetten tot dienst-
weigering of het moreel van het volk aan te tasten" en
wellicht ook wel andere op p.2 van de brief van de D.G.
aangeduide personen zullen niet in alle omstandigheden
interneerbaar zijn ex art. 24 Wet BBBG, maar wel ex art.
57 OVN.

De Juridisch Adviseur,

3 februari 1969.

De document mag niet worden ver-
menigvuldigd dan met toestemming
van de afzender, de afzender is
de afzender.